

Vsebina

Predgovor: Umetnost življenja	7
Opredelitve	19
Od nevednosti k nedolžnosti	19
Zrelost in staranje	22
Zrelost duha	30
Sedemletni življenjski cikli	37
Simptomi	59
Neznanec v dnevni sobi	59
Menopavza ni samo »ženska stvar«	61
Pokvarjeni starec	64
Zagrenjenost	67
Zrel odnos	69
Odvisnost, neodvisnost, soodvisnost	69
Potrebe in dajanje, ljubljenje in posedovanje ..	70
Ljubezen in zakon	78
Starš in otrok	81
Ljubezen plus zavedanje je enako bit	91

Na razpotju	97
Ko večnost prodre v čas	97
Zakoni staranja	108
Prehodi	117
Od »ne« k »da«	117
Spajanje in osredotočanje	120
Ko rojstvo in smrt postaneta eno	128
Opustite igro	135
Uganke	139
Upravičljiv umor	139
Življenje brez stališč	143
Od spolnosti k čutnosti	156
Večno potovanje	163
O avtorju	169
Meditacijsko središče OSHO International Meditation Resort	172

Predgovor

UMETNOST ŽIVLJENJA

Človek se rodi, da bi živel, vendar je vse odvisno od njega. Lahko se zgodi, da mu to ne uspe. Lahko diha, se prehranjuje, se stara, se približuje grobu – vendar to ni življenje, ampak postopno umiranje. Od zibelke do groba ... sedemdeset let trajajoče postopno umiranje. In ker milijoni ljudi okoli vas umirajo postopno, počasi, jih začnete posnemati. Otroci se naučijo vsega od ljudi okoli sebe, in mi smo obdani z mrtvimi.

Zato moramo najprej razumeti, kaj pojmem z izrazom »življenje«. Gotovo ne gre samo za staranje, ampak tudi za odraščanje. To sta različna pojma.

Stara se lahko vsaka žival. Odraščanje pa je pravica človeka.

Samo peščica ljudi jo izkoristi.

Odraščanje pomeni, da se vsak trenutek bolj poglobimo v življenje; pomeni, da se vse bolj odmikamo od smrti – ne gremo proti njej. Globlje ko greste v življenje, bolj razumete nesmrtnost v sebi. Oddaljujete se od smrti; pride trenutek, ko lahko vidite, da smrt ni nič drugega kot menjava oblačil, hiše, oblike – nič ne umre, nič *ne more* umreti.

Smrt je največja možna utvara.

Da bi razumeli odraščanje, preprosto opazujte drevo. Ko raste, se njegove korenine vse bolj poglobljajo. Obstaja ravnovesje – višje ko je drevo, globlje so njegove korenine. Ne morete

imeti petdesetmeterskega drevesa s plitvimi koreninami, saj ne bi mogle podpirati tako mogočnega drevesa.

V življenju odraščanje pomeni, da se zelo poglobite vase – tam so vaše korenine.

Menim, da je v življenju najpomembnejša meditacija. Vse drugo je manj pomembno. In otroštvo je najboljši čas. Z odraščanjem in staranjem ste vse bližje smrti, zato vse težje padete v meditacijo.

Zrelost pomeni isto kot nedolžnost, a z eno razliko: gre za nedolžnost, ki smo si jo pridobili nazaj, je podoživeta nedolžnost.

Meditacija pomeni, da vstopite v svojo nesmrtnost, večnost, božanskost. In otrok je najbolj sposoben ravnati tako, saj je še vedno neobremenjen – ni obremenjen ne z znanjem, ne z religijo, ne z izobrazbo. Je prost najrazličnejše navlake. Je nedolžen.

Žal pa njegovo nedolžnost zmotno pojmuje kot nevednost. Nevednost in nedolžnost sta podobni, vendar ni sta enaki. Nevednost je tudi stanje, v katerem nečesa ne vemo, tako kot nedolžnost, vendar med njima obstaja tudi mogočna razlika, ki jo vse človeštvo že nekdan vedno znova prezre. Nedolžnosti manjka razgledanost, obenem pa nima niti želje, da bi bila razgledana. Je popolnoma zadovoljna, izpolnjena.

Majhen otrok nima ambicij, nima želja. Je neskončno predan trenutku – ptica v letu popolnoma prevzame njegov pogled; očara ga preprost, a čudovit metulj; mavrica na nebu ... Ne more si zamisliti, da bi lahko obstajalo kaj pomembnejšega, plemenitejšega od te mavrice. In noč, polna zvezd, zvezd onkraj zvezd ...

Nedolžnost je bogata, polna, čista.

Nevednost je revna, je berač – hoče to in ono, hoče znanje, hoče biti ugledna, premožna, vplivna. Nevednost stopa po poti želja. Nedolžnost je stanje brez želja. Ker sta obe brez znanja,

ostajamo zmedeni v zvezi z njunima naravama. Zdi se nam samoumevno, da sta enaki.

Prvi korak, ko gre za umetnost življenja, je razumevanje razlike med nevednostjo in nedolžnostjo. Nedolžnost je treba podpirati, jo zavarovati – kajti otrok s seboj prinese največji zaklad, zaklad, ki ga modreci odkrijejo s skrajnimi napori. Modreci namreč trdijo, da so spet postali otroci in se prerodili. V Indiji pravi *brahmin*, pravi vedež, sebe imenuje *dvidž*, dvakrat rojeni. Zakaj dvakrat rojeni? Kaj se je zgodilo s prvim rojstvom? Čemu potreba po drugem rojstvu? In kaj bo pridobil z drugim rojstvom?

Z drugim rojstvom pridobi to, kar mu je bilo na voljo s prvim, vendar so družba, starši in ljudje, ki ga obdajajo, to strli in uničili. V vsakega otroka trpajo znanje. Njegovo preprostost je treba nekako odstraniti, saj mu ne bo v pomoč v tem tekmovalnem svetu. Če ostane preprost, se svetu zdi kot tepček; njegovo nedolžnost izkoristijo na vse mogoče načine. Ker nas je strah družbe, sveta, ki smo ga sami ustvarili, skušamo vsakega otroka narediti pametnejšega, bolj pretkanega, z več znanja – da bi bil med močnimi in vplivnimi, ne med zatiranimi in nemočnimi.

In ko začne otrok odraščati v napačno smer, se tja tudi poda – vse njegovo življenje se usmeri tja.

Ko dojamete, da ne živite zares, morate najprej obuditi nedolžnost. Opustite svoje znanje, pozabite na svete spise, religije, teologije, filozofije. Prerodite se, postanite nedolžni – to je odvisno samo od vas. Svoj um očistite vsega, do česar se niste dokopali sami, vsega, kar je izposojeno, vsega, kar izvira iz tradicije, navad.

Znebite se vsega, kar so vam dali drugi – starši, učitelji, univerze – preprosto se znebite tega. Spet bodite preprosti, spet bodite otrok. Ta čudež omogoči meditacija.

Meditacija je preprosto nenavadna kirurška metoda, ki vas »odreže« od vsega, kar ni vaše, ohrani pa samo tisto, kar sodi v okvir vaše pristne biti. Izžge vse drugo in omogoči, da stojite

goli in sami pod soncem, v vetru. Kot bi bili prvi človek, ki je prišel na Zemljo – ne ve ničesar, vse mora odkriti, biti mora iskalec, mora se podati na romanje.

Drugo načelo je romanje. Življenje mora biti iskanje – ne želja, ampak iskanje; ne ambicija postati to ali ono, predsednik države, vodja vlade, ampak ugotavljati »Kdo sem jaz?«

Zelo nenavadno je, da ljudje, ki ne vedo, kdo so, skušajo postati nekdo. Ne vedo niti tega, kaj so v tem trenutku! Niso seznanjeni s svojo bitjo – želijo pa postati nekdo.

Proces postajanja je bolezen duše.

To, kar ste, je bit.

Odkrivanje biti predstavlja začetek življenja. Takrat je vsak trenutek novo odkritje, vsak trenutek prinaša novo radost. Nova skrivnost odpre svoja vrata, v vas začne rasti nova ljubezen, novo sočutje, ki ga dotlej niste občutili. Postanete bolj dojemljivi za lepoto, dobroto. Postanete tako dojemljivi, da se vam celo najneznatnejša travna bilka zazdi neskončno pomembna. Zaradi občutljivosti vam postane jasno, da je ta drobcena bilka za obstoj tako pomembna kot največja zvezda; brez nje bi bil obstoj osiromašen. Ta bilka je enkratna, nenadomestljiva, ima svojo lastno individualnost.

In ta občutljivost v vas porodi nova prijateljstva – in sicer z drevesi, pticami, drugimi živalmi, gorami, rekami, morji, zvezdami. Življenje postane bogatejše, ko se razrašča ljubezen in ko se razrašča prijateljstvo.

Sveti Frančišek je doživel nekaj čudovitega. Ko je potoval med kraji, kjer je pripovedoval o svojih izkušnjah, je vedno jezdil osla. Zdaj je umiral in vsi njegovi učenci so se zbrali, da bi slišali njegove zadnje besede. Zadnje besede človeka so vedno najpomembnejše, kar jih je kdaj koli izustil, saj temeljijo na vseh izkušnjah v njegovem življenju.

Učenci pa niso mogli verjeti svojim ušesom ...

Sveti Frančišek namreč ni nagovoril učencev, ampak osla. Rekel je: »Brat, neskončno veliko ti dolgujem. Prenašal si me od enega kraja do drugega brez ene same pritožbe. Enkrat samkrat nisi potarnal. Preden odidem s tega sveta, si želim samo tvojega odpuščanja; nisem bil human do tebe.« To so bile zadnje besede svetega Frančiška. Kakšna izjemna občutljivost, da oslu rečeš »brat osel« in ga prosiš odpuščanja.

Ko postajate vse bolj občutljivi, življenje postane mogočnejše. Ni majhen ribnik, postane kot morje. Ni omejeno na vas, vašo ženo in otroke – sploh ni omejeno. Celoten obstoj postane vaša družina, in dokler se to ne zgodi, sploh ne veste, kaj je življenje – kajti nihče ni otok, vsi smo povezani.

Smo ogromna celina, spojeni na milijone načinov.

In če naša srca niso polna ljubezni do celote, smo v enaki meri prikrajšani v življenju.

Meditacija prinese občutljivost, izjemen občutek pripadnosti svetu. To je naš svet, zvezde so naše, in tu nismo tujci. Ne-ločljivo pripadamo obstoju. Smo njegov del, smo njegovo *srce*.

Meditacija prinese izjemno tišino – kajti vsa navlaka, imenovana znanje, izgine. Izginejo tudi misli, ki so del znanja ... Vznikne mogočna tišina, kar vas preseneti: ta tišina je edina glasba, ki obstaja.

Vsa glasba je napor, da bi nekako uresničili to tišino. Vidci s starega Vzhoda so zelo sočutni do dejstva, da se vsa mogočna umetnost – glasba, poezija, ples, slikarstvo, kiparstvo – porodi iz meditacije. Je poskus, da bi nespoznavno nekako »prinesli« v

Zrelost je preporod, duhovno rojstvo. Ponovno se rodite, spet ste otrok. Na obstoj začnete gledati z novimi očmi. Zaživite z ljubeznijo v srcu. S tišino in nedolžnostjo prodrete v svoje najgloblje jedro.

svet znanega za tiste, ki niso pripravljene na romanje – so samo darovi za tiste, ki se niso pripravljene podati na romanje. Pesem utegne zanetiti željo po iskanju vira, ali pa tako učinkuje kip.

Ko boste prihodnjič vstopili v tempelj Gautama Bude, zgolj tiho sedite in opazujte kip. Ta je bil namreč izdelan v takšnih merah, da utihnete, če ga opazujete. Je kip meditacije; ni povezan z Gautamo Budo.

Zato so si vsi tisti kipi podobni – Mahavira, Gautama Buda, Neminatha, Adinatha ... Štiriindvajset džainističnih *tirthankar* ... V istem templju lahko najdete štiriindvajset popolnoma enakih kipov. V otroštvu sem spraševal svojega očeta: »Mi lahko pojasniš, kako je mogoče, da je štiriindvajset ljudi popolnoma enakih? Enaka velikost, enak nos, enak obraz, enako telo ...«

Običajno je odvrnil: »Ne vem. Tudi mene vedno bega, da se niti najmanj ne razlikujejo med seboj. To je skoraj nezaslišano – na svetu ni niti dveh enakih ljudi, kaj šele štiriindvajsetih?«

Ko pa se je moja meditacija razcvetala, sem našel odgovor – ne od kogar koli drugega. Ugotovil sem, da tisti kipi nimajo ničesar opraviti z ljudmi, ampak s tem, kar se je dogajalo v tistih štiriindvajsetih ljudeh, in to, kar se je dogajalo v njih, je bilo popolnoma enako. Ne ubadajmo se z zunanostjo; pozornost namenjajmo samo notranjosti. Zunanost je nepomembna. Nekdo je mlad, nekdo je star, nekdo je črn, nekdo je bel, nekdo je moški, nekdo je ženska – to ni pomembno; pomembno je samo to, da je v vsakomer ocean tišine. V tem »oceanskem« stanju telo zavzame določen položaj.

To ste opazili tudi vi, samo niste bili pozorni. Ali takrat, ko ste jezni, opazite, da vaše telo zavzame določen položaj? Ko ste jezni, ne morete imeti razprtih rok, ampak stisnete pesti. Ko ste jezni, se ne morete smehljati – ali pač? Ko občutimo določeno čustvo, se mora telo spraviti v določen položaj.

Samo drobne stvari so globoko povezane v naši notranjosti.

Kipi so torej narejeni tako, da če preprosto tiho sedite in jih opazujete, nato pa zaprete oči, v vaše telo vstopi negativ, zasenčena podoba, in začnete čutiti nekaj, česar prej niste zaznali. Omenjenih kipov in templjev niso zgradili za čaščenje; postavili so jih za doživljanje, izkušanje. So znanstveni laboratoriji – ničesar nimajo opraviti z religijo! Že stoletja uporabljajo določeno skrivno znanost, da bi lahko prihajajoči rodovi vzpostavljali stik z izkušnjami starejših rodov. Ne s knjigami in besedami, ampak ob pomoči nečesa globljega – ob pomoči tišine, meditacije, miru.

Ko se vaša tišina pogloblja, se krepi ta tudi vaša prijaznost in ljubezen; vaše življenje postane ples, radost, praznovanje, ki temelji na sedanjem trenutku.

Ste kdaj pomislili, zakaj po vsem svetu, v vsaki kulturi, v vsaki družbi, nekaj dni v letu namenijo praznovanju? Teh nekaj dni je samo nekakšno nadomestilo – kajti te družbe so iz vašega življenja pregnale vse praznovanje, in če

v zameno ne dobite ničesar, lahko vaše življenje ogrozi kultura.

Vsaka kultura vam mora nekaj dati v zameno, da se ne počutite popolnoma izgubljene, zagrenjene, žalostne. Ampak takšno nadomeščanje je lažno.

Ognjemeti in pisane luči v vas ne morejo zanetiti radosti. So samo za otroke – vam predstavljajo zgolj nadlogo. V vašem notranjem svetu pa lahko večno uživate v lučeh, pesmih, radosti.

Nikoli ne pozabite, da vam družba ponudi nekakšno nadomestilo, kadar se ji zdi, da utegne to, kar tlači v vas, izbruhniti, in se lahko razvije nevaren položaj, če ni takšnega nadomestila. Družba vam že kako dovoli, da izrazite to, kar tlači v vas – vendar to ni pravo praznovanje, in tudi ne more biti pristno.

Pristno praznovanje izvira iz vašega življenja.

Stara se lahko
vsaka žival.
Odraščanje pa je
pravica človeka.
Samo peščica
ljudi jo izkoristi.

Pristno praznovanje ne more potekati skladno s koledarjem – ne morete reči, da boste prvega januarja praznovali. Čudno – vse leto ste zagrenjeni, prvega januarja pa na vsem lepem preženete zagrenjenost in zaplešete? Bodisi je bila zagrenjenost lažna, ali pa je zlagan prvi januar; oboje ne more biti pristno. In ko prvi januar mine, ste spet v svoji temni luknji, vsakdo je spet zagrenjen in tesnoben.

Življenje bi moralo biti nenehno praznovanje, celoletni festival luči. Samo takrat lahko odrastete, se razcvetite.

Majhne stvari naj postanejo povod za praznovanje.

Primer: na Japonskem obredno pijejo čaj. V vsakem zenovskem samostanu in v hiši vsakogar, ki si to lahko privošči, imajo majhen tempelj za pitje čaja. Čaj ni več vsakdanja, posvetna stvar; spremenili so jo v praznovanje. Po svoje zasnujejo tudi tempelj za pitje čaja – na čudovitem vrtu, s čudovitim ribnikom; v njem so labodi, vsepovsod so rože. Gostje pridejo in svoje čevlje morajo pustiti zunaj; vstopajo v tempelj. In ko vstopite v tempelj, ne smete govoriti; svoje razmišljanje, misli in govor morate pustiti zunaj, skupaj s čevlji. Usedete se v meditativni položaj, gostiteljica, ki pripravi čaj za vas, pa se giblje tako elegantno, kot bi plesala. Pripravlja čaj in pred goste postavlja skodelice in krožničke, kot bi bili gostje bogovi. Z neznanskim spoštovanjem ... prikloni se, vi pa sprejmete čaj z enakim spoštovanjem.

Čaj skuha v posebnem samovarju, ki oddaja čudovite zvoke, ima svojo melodijo. Je del obreda pitja čaja in vsakdo bi moral najprej poslušati glasbo čaja. Zato so vsi tiho, poslušajo ... Zunaj, na vrtu, ščebetajo ptički, samovar pa ... čaj ustvarja svojo lastno pesem. Obdaja vas mir ...

Ko je čaj pripravljen in ga gostiteljica naliže vsem gostom v skodelice, ga ne spijete tako, kot to počnete običajno. Najprej povonjate aromo čaja. Srebate ga, kot da prihaja od onkraj, vzamete si čas – ni naglice. Nekdo utegne zaigrati na flavto ali sitar. Vsakdanja stvar – saj je samo čaj –, pa so jo spremenili v

čudovito religiozno praznovanje. Po njem je vsakdo nahranjen, svež, počuti se mlajšega, bolj živega.

To, kar lahko storimo s čajem, lahko storimo z vsem – z oblačili, hrano. Ljudje živijo tako rekoč v spanju; sicer ima vsako vlakno, vsako oblačilo svojo lastno lepoto, svoj lastni občutek. Če ste občutljivi, oblačilo ne zakriva samo vašega telesa, ampak je nekaj, s čimer izražate svojo individualnost, okus, kulturo, jaz. Vse, kar počnete, naj bo izraz vas; naj nosi vaš pečat. Takrat življenje postane nenehno praznovanje.

Četudi zbolite in ležite v postelji, poskrbite, da so ti trenutki lepi in veseli. Sproščajte se in počivajte, meditirajte, poslušajte glasbo ali poezijo. Nikar ne bodite žalostni, ker ste bolni. Bodite veseli, da so vsi v službi, vi pa ste v svoji postelji kot kralj in se sproščate – nekdo vam pripravlja čaj, samovar poje svojo pesem, prijatelj se je ponudil, da bo prišel in vam igral na flavto ...

Te stvari so pomembnejše od slehernega zdravila. Ko ste bolni, pokličite zdravnika. Še pomembnejše pa je, da pokličete tiste, ki jih imate radi, kajti ljubezen je najpomembnejše zdravilo. Pokličite tiste, ki znajo ustvarjati lepoto, poezijo okoli vas, kajti nič ni bolj zdravilno kot praznično ozračje. Zdravila so najnižja raven zdravljenja – vendar se zdi, da smo pozabili vse, zato nimamo druge izbire, kot da smo odvisni od zdravil, čemerni in žalostni, kot bi pogrešali silno veselje iz službe! V službi ste bili zagrenjeni – samo en prost dan, pa se že oklepate zagrenjenosti, in je ne opustite.

Vse, kar počnete, naj bo prežeto z ustvarjalnostjo. Iz najslabšega izvlecite najboljše – temu pravim umetnost življenja. In če človek vse življenje živi tako, da je vsak trenutek, vsaka faza življenja prežeta z lepoto, ljubeznijo, radostjo, je naravno, da bo njegova smrt vrhunec vsega, kar je počel v življenju. Zadnji odtenki ... Njegova smrt ne bo grda, kot se to običajno dogaja vsem.

Če je smrt grda, to pomeni, da je bilo vse vaše življenje potraten. Smrt naj bo mirno sprejemanje, ljubeč vstop v neznano,

Življenje mora biti iskanje - ne želja, ampak iskanje; ne ambicija postati to ali ono, predsednik države, vodja vlade, ampak ugotavljati »Kdo sem jaz?«

radostno slovo od starih prijateljev, starega sveta. Naj ne bo prežeta s tragičnostjo.

Zenovski učitelj Lin Chi je umiral. Več tisoč njegovih privržencev je prišlo poslušat njegovo zadnjo pridigo, Lin Chi pa je preprosto ležal – bil je vesel, smehljaj se je, izustil pa ni niti besede.

Nekdo je videl, da bo Lin Chi umrl, ne da bi rekel kar koli, zato ga je opomnil – bil je njegov stari prijatelj, tudi sam učitelj ... Ni bil učenec Lin Chija; zato mu je lahko dejal: »Lin Chi, si pozabil, da moraš izreči zadnje besede? Od nekdanj trdim, da ti spomin ne služi prav. Umiraš ... Si pozabil?«

Lin Chi je odvrnil: »Samo poslušaj.« Po strehi sta tekali veverici. Dodal je še »Kako lepo« in umrl.

Lin Chi je odvrnil: »Samo poslušaj.« Po strehi sta tekali veverici. Dodal je še »Kako lepo« in umrl.

Ko je rekel »samo poslušaj«, je zavlada popolna tišina. Vsi so mislili, da bo rekel nekaj pomembnega, slišati pa je bilo samo veverici, ki sta se preganjali po strehi ... Možakar se je nasmehnil in umrl. Vseeno je posredoval svoje zadnje sporočilo: stvari ne ločujte na majhne in velike, na nepomembne in pomembne. Vse je pomembno. Lin Chijeva smrt je bila v tistem trenutku tako pomembna kot veverici, ki sta tekali po strehi – ni bilo razlike. V obstoju je vse enako. To je bil njegov celoten življenjski nazor, nauk – nič ni mogočno in nič ni malenkostno; vse je odvisno od vas, od vašega pogleda na stvari.

Začnite z meditacijo, pa boste poglobili vse – tišino, mir, blaženost, občutljivost. In kar koli se pojavi v meditaciji, skušajte s tem oplemenititi življenje. Zadevo delite, kajti vse, kar delite, hitro raste. In ko boste dosegli točko smrti, boste vedeli, da smrti ni. Lahko se poslovite, ni potrebe po solzah žalosti – lahko se vam utrnejo solze sreče, solze žalosti pa so odveč.

Vendar morate začeti z nedolžnostjo.

Najprej zavrzite vso navlako, ki jo prenašate – in vsakdo prenaša ogromno navlake! Človek se vpraša, čemu. Samo zato, ker vam ljudje pripovedujejo, da so določene zamisli in načela odlični ... Takrat ne ravnate inteligentno. Ravnajte inteligentno.

Življenje je zelo preprosto, je radosten ples. In ves svet je lahko prežet z radostjo in plesom, vendar obstajajo ljudje, ki se na vse kriplje trudijo, da nihče ne bi užival življenja, se smehljaj, se smejal. Prepričani so, da je življenje greh, kazen. Kako naj bi uživali življenje, ko pa vam nenehno pridigajo, da je kazen, in vam govorijo, da trpite, ker počnete napačne stvari, življenje pa je ječa, v katero ste bili vrženi, da bi trpeli?

Pravim vam, da življenje ni ječa, ni kazen. Je nagrada, dana samo tistim, ki so si jo prislužili, in si jo zaslužijo. Imate pravico uživati; greh je, če *ne* uživате. Greh je, če ne polepšate obstoja, če ga pustite prav takšnega, kot je bil ob vašem prihodu. Ne, naj bo malce srečnejši, malce lepši, malce bolj dišeč.

Opredelitve

OD NEVEDNOSTI K NEDOLŽNOSTI

Zrelost pomeni isto kot nedolžnost, a z eno razliko: gre za nedolžnost, ki smo si jo pridobili nazaj, je podoživeta nedolžnost. Vsak otrok se rodi nedolžen, a ga vsaka družba spridi. Vsaka družba doslej je pokvarila slehernega otroka. Vse kulture temeljijo na izkoriščanju nedolžnosti otroka, izkoriščanju otroka, na tem, da ga spremenijo v sužnja, preoblikujejo njegove vzorce razmišljanja in delovanja, da ustrezajo njim, in da je otrok podrejen njihovim ciljem – političnim, družbenim, ideološkim. Trudijo se samo otroka spremeniti v sužnja z določenim namenom. Namene določajo oblastniki. Duhovniki in politiki so spajdašeni v globoki zaroti in sodelujejo.

V trenutku, ko začne otrok postajati del vaše družbe, začne izgubljeni nekaj izjemno dragocenega; namreč stik z Bogom. Postaja vse bolj osredotočen na glavo, na srce pa popolnoma pozabi – in srce je most, ki vodi k biti. Brez srca ne morete doseči svoje lastne biti, to je nemogoče. Iz glave ni neposredne poti do biti; morate

Iz glave ni
neposredne poti
do biti; morate
iti skozi srce – in
vse družbe so
razdiralne za
srce.

Zrelost pomeni, da spet pridobite svojo izgubljeno nedolžnost, si povrnete raj, spet postanete otrok. Seveda je drugačna – običajnemu otroku je usojeno, da ga spridijo, ko pa si povrnete otroškost, vas ni mogoče več spriditi.

iti skozi srce – in vse družbe so razdiralne za srce. So proti ljubezni, so proti čustvom; čustva pojmujejo kot sentimentalnost. Že od nekdaj obsojajo ljubimce iz preprostega razloga: ljubezen ne izvira iz glave, ampak iz srca. Človek, ki je sposoben ljubiti, bo prej ali slej odkril svojo bit – in tedaj se osvobodi vseh struktur in vzorcev. Znebi se vseh spon. Je čista svoboda.

Vsak otrok se rodi nedolžen, znanost pa ga opremi z znanjem. Zato obstajajo šole, fakultete in univerze; njihova naloga je, da vas uničijo in spridijo.

Zrelost pomeni, da spet pridobite svojo izgubljeno nedolžnost, si povrnete raj, spet postanete otrok. Seveda je drugačna – običajnemu otroku je usojeno, da ga spridijo, ko pa si povrnete otroškost, vas ni mogoče več spriditi. Nihče vas ne more spriditi, postanete dovolj inteligentni – zdaj veste, kaj vam je storila družba, zato ste pozorni in delujete zavestno. Ne boste dovolili, da bi se kaj takega ponovilo.

Zrelost je preporod, duhovno rojstvo. Ponovno se rodite, spet ste otrok. Na obstoj začnete gledati z novimi očmi. Zaživite z ljubeznijo v srcu. S tišino in nedolžnostjo prodrete v svoje najgloblje jedro. Nič več niste samo glava. Sicer jo uporabljate, vendar je vaša služabnica. Najprej postanete srce, nato presežete celo tega ...

Ko presežete misli in čustva ter preprosto in zgolj *ste*, ste zreli. Zrelost je najmogočnejši razcvet meditacije.

Jezus pravi: »Kdor se ne prerodi, ne more vstopiti v božje kraljestvo.« Prav ima, morate se preroditi.

Jezus je nekoč stal na tržnici in nekdo ga je vprašal: »Kdo je toliko vreden, da si zasluži vstopiti v tvoje božje kraljestvo?« Zazrl se je naokoli. Zagledal je rabina, ki se je malce pomaknil naprej, saj je menil, da bo izbran – a ni bil. Tam je bil tudi najbolj kreposten mož v mestu – moralist, čistun. Pomaknil se je malce naprej v upanju, da bo izbran, pa ni bil. Jezus se je zazrl naokoli – zagledal je majhnega otroka, ki ni pričakoval, da bo izbran in se ni pomaknil niti za ped. Nihče si ni mislil, da bi ga lahko Jezus izbral – o tem sploh ni bilo dvoma. Otrok je zgolj užival v dogajanju – v množici, Jezusu in ljudeh, ki so govorili, in poslušal je. Jezus ga je poklical, dvignil v naročje in nagovoril množico: »Tisti, ki so kot ta otrok, si edini zaslužijo vstop v božje kraljestvo.«

A ne pozabite, rekel je »tisti, ki so *kot* ta otrok«. Ni rekel »tisti, ki so otroci«. Med izrazoma obstaja velika razlika. Ni rekel »ta otrok bo vstopil v božje kraljestvo«, kajti vsakemu otroku je usojeno, da se spridi in zatava s poti. Vsakega Adama in vsako Evo čaka izgon iz rajskega vrta – morata zatavati. Samo tako namreč lahko spet pridobimo pristno otroškost: najprej jo moramo izgubiti. Zadeva je zelo nenavadna, ampak takšno je pač življenje. Je zelo protislovna, vendar je tudi življenje protislovnost. Da bi spoznali pravo lepoto svoje otroškosti, jo morate najprej izgubiti; sicer je ne morete prepoznati.

Riba nikoli ne ve, kje je morje – dokler je ne potegneta iz vode in jo vržete na mivko na žgoče sonce; takrat ve, kje je morje. Zdaj hrepeni po morju in se na vse kriplje trudi, da bi se vrnila vanj – skoči vanj. Riba je ista, a hkrati drugačna. Morje je isto, a hkrati drugačno, kajti riba je osvojila novo lekcijo. Zdaj se zaveda, zdaj ve: »To je morje in to je moje življenje. Brez njega me ni – sem del njega.«

Vsak otrok mora izgubiti svojo nedolžnost in si jo povrniti. Izguba predstavlja samo polovico procesa – številni izgubijo nedolžnost, a le peščica si jo spet pridobi. Škoda, velika škoda.

Vsakega Adama
in vsako Evo
čaka izgon iz
rajskega vrta –
morata zatavati.

Samo tako
namreč lahko
spet pridobimo
pristno otroškost:
najprej jo
moramo izgubiti.

Vsakdo jo izgubi, a le tu in tam jo ljudje, kakršni so bili Buda, Zaratustra, Krišna in Jezus, spet pridobijo. Jezus je samo Adam, ki se vrača domov. Magdalena je samo Eva, ki se vrača domov. Prišla sta iz morja, videla bedo in bila priči neumnosti.

Videla sta, da ni blaženosti, če je človek zunaj morja.

V trenutku, ko dojamete, da boste ostali zagrenjeni in zapornik, če boste del katere koli družbe, religije ali kulture, začnete opuščati svoje okove. Zrelost prihaja, krepite svojo nedolžnost.

ZRELOST IN STARANJE

Med zrelostjo in staranjem obstaja izjemna, ogromna razlika, ljudje pa so vedno zmedeni v zvezi s tema pojmom. Menijo, da staranje pomeni zorenje – ampak staranje pripada telesu. Vsakdo se stara, vsakdo ostari, ni pa nujno, da tudi dozori. Zrelost pomeni notranjo rast.

Staranje ni nekaj, kar bi počeli, je nekaj, kar poteka na fizični ravni. Vsak novorojenec se sčasoma postara. Zrelost je nekaj, kar prinesete v življenje – izvira iz zavedanja. Ko se človek stara in ima povsem razvito zavedanje, zori. Staranje in zavedanje, kopičenje izkušenj in zavedanje – to je zrelost.

Zadevo lahko doživite na dva načina. Lahko jo preprosto izkusite, kot bi bili hipnotizirani, nezavedno, ne da bi namenjali pozornost dogajanju; stvar se je zgodila, vas pa ni bilo tam. Ni se zgodila v vaši navzočnosti, bili ste odsotni. Šli ste samo mimo, zadeva vas ni prav nič vzburla. Ni pustila pečata na

vas, ničesar vas ni naučila. Lahko postane del vašega spomina, kajti po svoje ste bili navzoči, nikoli pa ni postala del vaše modrosti. Ni spodbudila vaše rasti. Takrat se samo starate.

Če pa izkušnjo oplemenitite z zavedanjem, ta izkušnja postane zrelost.

Lahko živite na dva načina: v globokem spancu – takrat se starate. V vsakem trenutku ste vse starejši in vsak trenutek umirate, to je vse. Vse vaše življenje je dolga, počasna smrt. Če pa ozavestite svoje izkušnje, ne gre zgolj za površinski pojav – ne glede na to, kaj počnete, kar koli se vam zgodi, ste budni, pozorni, čuječi, in uživate v izkušnji v vseh pogledih. Skušate razumeti njen pomen, prodreti v njeno jedro, doumeti, kaj se vam dogaja. Izkušnjo skušate izživeti intenzivno in celostni. Skupaj z izkušnjo se spreminja tudi nekaj globoko v vas. Postajate pozornejši. Če je ta izkušnja napaka, je ne boste nikoli ponovili.

Zrel človek nikoli ne ponovi napake. Samo star človek vedno znova ponavlja enake napake. Živi v krogu in se nikoli ne nauči ničesar. Danes ste jezni, včeraj ste bili jezni, predvčerajšnjim tudi. Tudi jutri in pojutrišnjem boste jezni. Vedno znova se jezite, vedno znova se kesate, in vedno znova se globoko v sebi odločite, da zadeve ne boste ponovili. A ta odločitev ne spremeni ničesar – kadar ste vznemirjeni, vas preplavi bes in ste obsedeni; naredite enako napako. Starate se.

Če celostno izživite jezo, ne boste nikoli več jezni. Ena izkušnja bo dovolj, da boste spoznali, kako butasta, absurdna in preprosto neumna je jeza – ni greh, ampak je preprosto butasta. Škodite sebi in drugim – za nič. Ni vredno, da bi se jezili. Takrat

Staranje ni nekaj, kar bi počeli, je nekaj, kar poteka na fizični ravni. Vsak novorojenec se sčasoma postara. Zrelost je nekaj, kar prinesete v življenje – izvira iz zavedanja.

Zrel človek
nikoli ne ponovi
napake. Samo
star človek
vedno znova
ponavlja enake
napake. Živi v
krogu in se nikoli
ne nauči ničesar.

zorite. Jutri se bo položaj ponovil, jeza pa ne. In človek, ki pogloblja svojo zrelost, se ni *odločil*, da ne bo več jezen – tako ravna človek, ki ne zori. Zreli človek se nikoli ne odloča za prihodnost; za to poskrbi sama zrelost. Živite danes – in prav s tem določate, kakšen bo vaš jutri; prihodnost izvira iz sedanjosti.

Če je bila jeza boleča, strupena in ste peklensko trpeli zaradi nje, se je nesmiselno odločiti, priseči in oditi v tempelj ter naznaniti »prisegam, da nikoli več

ne bom jezen«, kajne? Vse to je otročje, nesmiselno! Če veste, da je jeza strupena, opravite z njo! Tista pot je zaprta, tista vrata več ne obstajajo za vas. Položaj se bo jutri ponovil, vendar zaradi njega ne boste obsedeni. Nečesa ste se naučili – to razumevanje vas bo prevevalo. Nemara se boste celo smejali in uživali, ko boste videli, kako butasti so lahko ljudje. Vaše razumevanje se pogloblja z vsako izkušnjo.

Lahko živite kot v hipnozi – tako živi devetindevetdeset odstotkov ljudi – ali pa živite intenzivno, z zavedanjem. Če živite z zavedanjem, zorite; sicer se preprosto starate. Če se postarate, to ne pomeni, da postanete modrejši. Če ste bili bedak, ko ste bili mladi, boste s staranjem postali star bedak, to je vse. Zgolj s staranjem še ne morete postati modri. Lahko ste še bolj nespametni, saj ste nemara prevzeli mehanske navade in ste kot robot.

Živite lahko na dva načina. Če živite nezavedno, preprosto umrete; če živite zavestno, vse bolj poglobljate svojo živost. Smrt bo prišla – vendar nikoli ne pride k zrelemu človeku. Pride samo k človeku, ki se stara. Zreli človek nikoli ne umre, saj se uči celo v smrti. Celotna smrt je zanj izkušnja, ki jo želi intenzivno doživeti, jo opazovati, jo dovoliti.

Zreli človek nikoli ne umre. Na skalovju zrelosti se smrt napreza in se razblini, naredi samomor. Smrt umre, zreli človek nikoli. To je sporočilo vseh prebujenih – ste nesmrtni. Oni so to spoznali, izživelili so svojo smrt. Opazovali so jo in ugotovili, da vas smrt lahko obkroža, človek pa ostane ravnodušen, oddaljen. Smrt se zgodi blizu vas, nikoli pa se ne zgodi vam.

Vaša bit je nesmrtna, blažena, božanska, vendar teh izkušenj ne morete stlačiti v um in v spomin. Življenje morate preživeti in doseči te stvari. Veliko je trpljenja in bolečine, zato ljudje radi živijo neumno – razumeti je treba, zakaj toliko ljudi vztraja, da bi morali živeti v hipnozi, in zakaj Bude ter Kristusi nenehno dopovedujejo ljudem, naj bodo budni, a jih nihče ne posluša. Pri hipnozi gotovo obstaja nekakšna poglobljenost, izjemna predanost. Kakšna je ta predanost?

Razumeti je treba mehanizem; sicer me boste poslušali, vendar ne boste nikoli postali pozorni oziroma zavestni. Poslušali boste in slišano bo postalo del vašega znanja v slogu »da, ta človek pravi, da je treba biti zavesten – pravi, da je dobro, če smo zavestni, in tisti, ki postanejo zavestni, tudi dozorijo ...« Sami pa ne boste postali takšni, saj bodo besede ostale na ravni vašega znanja. Svoje znanje lahko posredujete drugim, vendar s tem nikomur ne pomagate.

Zakaj? Ste se kdaj vprašali to? Zakaj ne postanete zavestni? Če pozornost vodi v neskončno blaženost, doseganje *satčit-anande*, absolutne resnice – zakaj naj ne bi bili zavestni? Zakaj vztrajate v zaspanosti? Seveda je treba biti poglobljen in predan – če postanete zavestni, trpite. Če postanete zavestni, namreč ozavestite bolečino, ki je tako močna, da bi najraje vzeli pomirjevalo in zaspali.

Če se postarate,
to ne pomeni,
da postanete
modrejši. Če ste
bili bedak, ko ste
bili mladi, boste
s staranjem
postali star
bedak, to je vse.